

Maakuntaohjelma 2018 - 2021

KESKI-SUOMEN LIITTO
Regional Council of Central Finland

Aluekehittäminen

Keski-Suomen liiton ydintehtävä on maakunnan kehittäminen.

Aluekehityslainsäädännön mukaisesti Keski-Suomen liitto toimii aluekehityksestä vastaavana viranomaisena maakunnassa.

Aluekehitystyötä tehdään yhdessä valtion alueviranomaisten, kuntien, kehittämissyhtiöiden, koulutusorganisaatioiden ja kolmannen sektorin järjestötoimijoiden kanssa.

Aluekehitystoimet on kirjattu pitkän aikavälin **maakuntasuunnitelmaan**, nelivuotiseen **maakuntaohjelmaan** sekä kahden vuoden välein laadittavaan maakuntaohjelman **toimeenpanosuunnitelmaan**. Keskeinen aluekehittämisen väline on myös **maakuntakaava**.

Kokonaisvaltaisuus

Alueen vahvuudet,
identiteetti

Aluekehittäminen

Ennakoivuus,
strategisuus,
muutosjoustavuus

Yhteistyö

Lähtökohtia

- ”Kevennetty” päivitys
  - ✓ Ajantasainen strategia (2040), johon maakunnan toimijat sitoutuneet
  - ✓ Valtioneuvoston ALKE-päätös (2016 - 2019)
  - ✓ Synkronointi sote- ja maakuntauudistukseen
- Osallistava ote, vahva viestintä
- Keskeinen rooli muutosvaiheen asiakirjana: aluekehittämisen linjaukset ja jatkuvuuden pohja uusien maakuntien aloittaessa työnsä
- SOVA
- Toimeenpanosuunnitelma (TOPSU): MYR, 2018 - 2019
- Vertaisarviointi: selkeät painotukset, perustelut, prosessin kuvaus

Nykyisen maakuntaohjelman (2014-2017) tavoitteet

- 10 000 uutta työpaikkaa
- 2 000 uutta yritystä
- 2 miljardia € lisää vientiä
- yritysten t&k&i osuuden nosto 60 %:iin

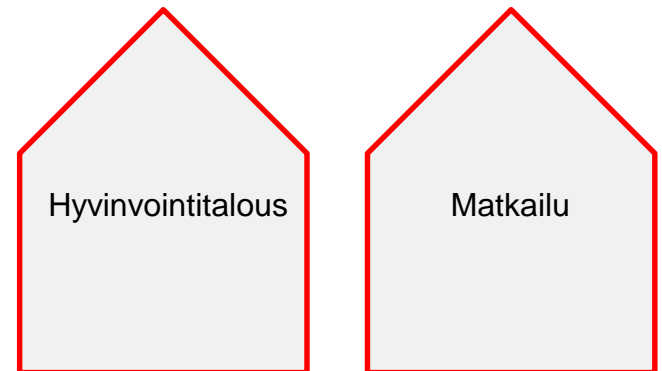
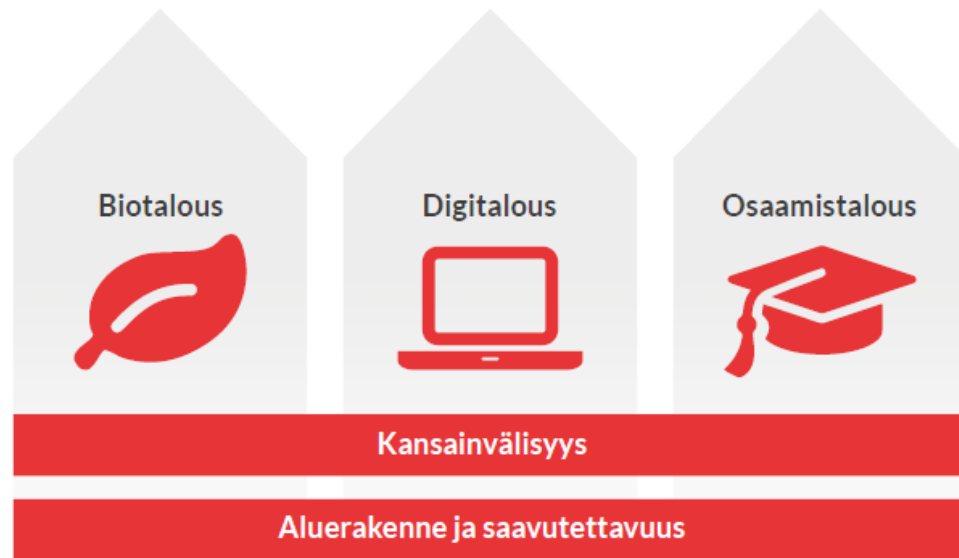
MYR: samat tavoitteet maakuntaohjelmakauden loppuun (2021) mennessä saavutettu!

Pohjana maakuntastrategia

- 2040 strategian linjaukset
- 3 strategista kärkeä

Vuonna 2040
Keski-Suomi on
osaava ja hyvinvoiva
bio- ja digitalouden
kansainvälinen
maakunta

Kehittämisaalueet

- 1) Biotalous
- 2) Digitalous
- 3) Osaamistalous
- 4) Hyvinvointitalous
- 5) Matkailu
- 6) Aluerakenne ja saavutettavuus

- ✓ Päivitetty tilannekuva
- ✓ Fokusointi
- ✓ Perustelut
- ✓ Valintoja
- ✓ SOTE- ja maakuntauudistus

Osallistaminen ja viestintä – laaja asiantuntemus

- Maakuntavaltuusto (työpaja)
- Maakuntahallitus
- Kansanedustajat
- Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)
- Kuntajohtajat
- Seutukierros (syyskuu)

- ELY-keskus
- Oppilaitokset, EduFutura
- Kauppakamari
- Yritykset, yrittäjäjärjestöt
- Tulevaisuusryhmä
- YVA-ryhmä
- Sote- ja maakuntauudistuksen asiantuntijaryhmät
- Nuorten Keski-Suomi ry, Eläkeläiset, Wari ry

- Yleinen kuuleminen: www-sivu (kommentointi), kuulemisaika

- Blogi: prosessikuvaus

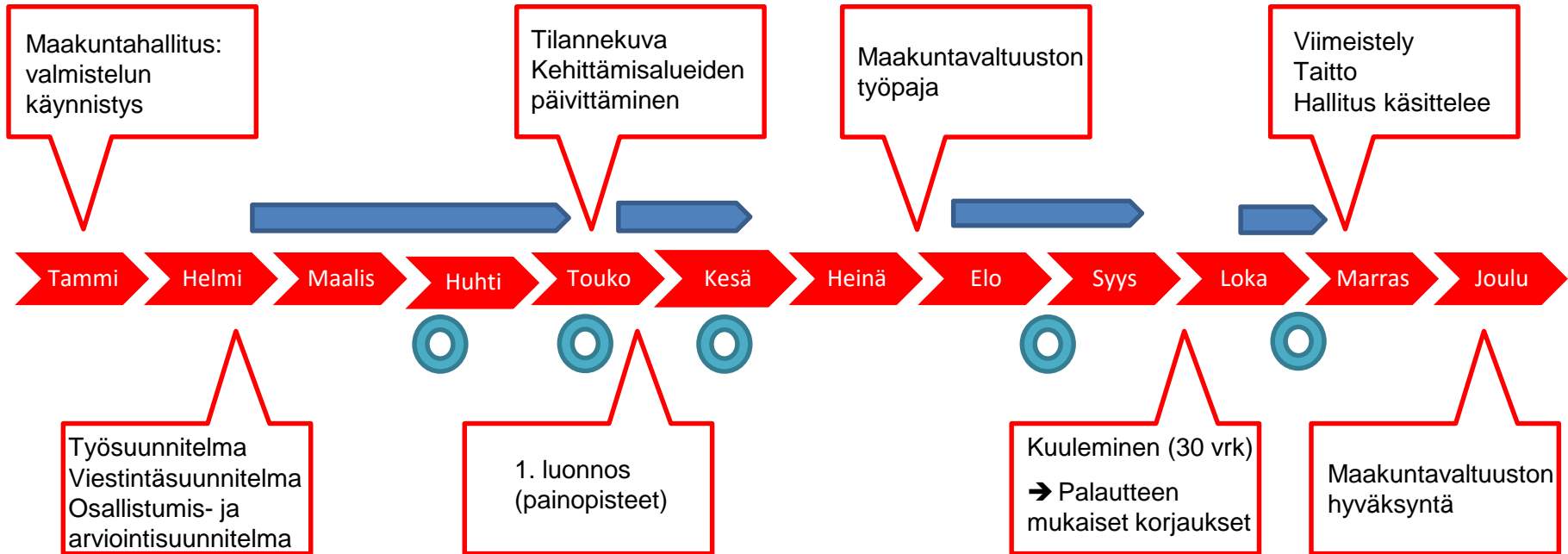
Aikataulu

Keskeisiä osallistamisia

Sisällön tuotanto, kirjoitustyö

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

”Monimuotoinen biotalous”

- Monimuotoinen metsäbiotalous, Äänekoski veturina
  - Teolliset symbioosit, sivuvirrat
  - Paikallinen uusiutuvan energian tuotanto saavuttaa 60% kulutuksesta
- Puurakentamisen voimakas esiintuonti
- Kiertotalous luo uusia mahdollisuuksia eri raaka-ainevirtojen hyödyntämiseen
- Paikallinen ruoka, jalostuksen kasvattaminen

Yhtymäkohtia

- Digitalisaatio tuotannossa, logistiikassa
- Osaava työvoima biotalouteen
- T&K&I kuituosaaminen
- Ruoan jalostusosaamisen kasvattaminen (T&K&I)
- Aluerakenne joka mahdollistaa monipuolisen biotalouden ja raaka-aineen & lopputuotteiden liikkumisen
- Päijänne, sininen biotalous ja matkailu

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Biotalous hankesalkku, esimerkkejä

Metsäbiotalous

- Kuitupohjaiset tuotteet, Vaahtorainaus-teknologia (VTT)
- Biomassan varastointi-kehitystyö (JAMK)
- Biotalous ammattioppilaitosten ja te-toimiston yhteistyö biotalouden osaajien varmistamiseksi

Innovaatioiden ja yhteistyön lisääminen

- Bio- ja kiertotalousyritykset kasvuun Keski-Suomessa lisää yritysyhteistyötä, uutta liiketoimintaa (JAMK)
- Biotalouskampuksella vauhditetaan biotalouden innovaatiotoimintaa ja luodaan kokeilukulttuuria (JAMK)

Kiertotalous

- Circwaste tarjoaa resurssit monipuoliseen kiertotalouden kehittämiseen (KSL, Jkl, KSSHP)
- CO₂ hyödyntäminen vihreän kemian raaka-aineena (VTT)
  - Urban mining, arvokkaiden metallien talteenotto jätteistä (Jyu)
  - Biokaasun monipuolinen maankunnallinen edistäminen (KSL)

Digitalous, painopisteet 2018-2021

- **Kyberturvallisuusosaaminen, koulutus ja kehitys.** Suomen ja Euroopan ykköspaikan pitäminen (KyHa, ECO, ECSO). Harjoitustoiminnasta selvemmin liiketoimintaa. Kohti kansainvälistymistä.
- Hajautetut **älyverkot** skaalautuvat, yhdistävät ja mahdollistavat. Toiminta tulee rakentumaan älyverkkojen päälle, digitalisaatio tulee menemään joka paikkaan missä sitä voidaan hyödyntää (älykkäät rakennukset, älykäs liikenne, älykäs energia...).
- **Robottiikka**, erityisesti **ohjelmistorobottiikka** (tietotyön automatisaatio).
- **IoT, IoE, sensorit, robotiikka** jne, älykkäät verkot yhdistävät -> **Datakeskukset.**
- **Keinoäly** mahdollistajana, esim. IBM Watson terveydenhuollossa, **hyvinvoinnissa** ja siitä laajentuen. (**Big data, data-analytiikka**, älyverkot.)
- **Maakuntaudistuksen ICT** valmistelu, järjestelmät ja ohjelmistot.

Osaamistalouden kärkiä

Koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyö

- EduFutura (Jyo, Jamk, Jao). Suomeen muodostumassa n. 10 koulutuksen ja tutkimuksen alueellista keskittymää.
- Osaava Metso: K-S kuntien ja opettajankouluttajien tiivis yhteistyö. Koulutuksen haasteet. Uusi sivistyskunta.

Koulutuksen- ja tutkimuksen sekä yritysten yhteistyö tiiviimmäksi

- Osaamisintensiivisten alojen (esim. KIBS alat kasvu 6-8 % / v) merkitys ja työllistävyys on vahvassa kasvussa. Perinteiset alat korvaantuvat uusilla osaamisaloilla. Palveluiden merkitys korostuu!
- Yritysten kasvu ja kehittyminen riippuu yhä enemmän osaamisen kehittymisestä.
- Oppimisympäristöjen kehittäminen (esim. Poke ja logistiikka - Biotar
- Maakuntaan on luotava selkeitä (t)ekosysteemejä ja innovaatioalustoja, joissa kehitystyötä tehdään ja tutkimus- sekä yritykset kohtaavat. (Hippos, Kukkula, Biotalouskampus, Karstula #9 jne)

- **Tunnistettava ja valittava kehitysympäristöt ja alat. Kehitettävä toimintamalleja ja toimintaprosesseja.**

Osaamisen vahvistaminen

- Mihin kannattaa satsata - Koulutustarpeiden ennakointi ja tulevaisuustyö
- Yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjyyskasvatus, startup
- Nostot: Keski-Suomesta digitaalisen oppimisen kärkimaakunta
- Koulutuksen ja osaamisen vieni

Hyvinvointitalous, painopisteet 2018 - 2021

Hyvinvointitalous nousemassa yhdeksi maakunnalliseksi kärkiteemaksi

- Maakuntastrategiassa rakentuu osaksi osaamis- ja digitaloutta
- Taustalla Hippoksen alueen, Kukkulan alueen (uusi sairaala) kehittyminen sekä vahva liikunnan ja terveystalouden osaaminen
- Tutkimus, koulutus ja kehitystyö keskiössä. Tavoitteena vahva terveyden ja hyvinvoinnin keskittymä, jossa yritys- ja tutkimustoimintaa
- Bigdatan hyödyntäminen myös tärkeää (Watson /IBM)
- K-S liitto rahoittanut Campus.fi hankeen, jossa luotu yhteistyön perusta ja malli
- **KeHO – ”Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä”**, eli sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan toimijoita yhteen kokoava maakunnallinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä.
- **Iso kysymys: mitä hyvinvointi kärkenä tarkoittaa maakunnan kannalta. Syytä määritellä ja avata!**

Matkailu, painopisteet 2018-2021

- Kehitetään Keski-Suomen matkailullista imagoa osana Järvi-Suomea ja panostetaan brändin rakentamiseen
- Parannetaan matkailupalveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta => tuotteistus-markkinointi-myynti –prosessi kuntoon
- Panostetaan kv. markkinointiin => ulkomaisten asiakkaiden lisääminen
- Tavoitellaan Keski-Suomelle 6 %:n markkinaosuutta maan matkailusta (mittarina yöpymiset)

Matkailun yhdyspintoja

- Aluerakenne ja saavutettavuus: liikenteellinen saavutettavuus, puhtaat vesistöt, kulttuuriympäristöt ja kansallispuistot
- Biotalous: lähiruoka jalostettava matkailutuotteeksi, sininen biotalous/vesistöjen hyödyntäminen matkailupalveluissa
- Digitalous: tietoliikenneyhteydet, sähköiset varaus- ja markkinointikanavat, some
- Osaamistalous: uusien kulttuurien tuntemus - uudet asiakasryhmät (esim. Kiina), osaavan työvoiman saatavuus
- Hyvinvointi: matkailu hyvinvoinnin lisääjänä mm. hyvinvointi-, liikunta- ja kulttuurimatkailu

Aluerakenne ja saavutettavuus, painopisteet 2018-2021 (1)

Liikenteen kärkihankkeet

Vt 4 Kirri–Tikkakoski-moottoritie ja Vaajakosken kohta

Vt 9 kehittämisselvitys Jyväskylä–Jämsä I vaihe

Kaksoisraide Jyväskylästä Tampereelle

Liikennejärjestelmän tila

Korjausvelkarahoitus ja perusväylänpidon rahoitustaso

Kutsujoukkoliikenne ja joukkoliikenteen maakunnallisia runkolinjoja ja kaukoliikennettä palvelevaa syöttöliikenne

Vaihtoehtoisten energialähteiden tankkaus/latausverkot, digitaalisuus, jalankulku ja pyöräily

Jyväskylän lentoliikennevuorojen ja tilauslentojen määrän kasvu

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

Aluerakenne ja saavutettavuus, painopisteet 2018-2021 (2)

Puhdas ja terveellinen ympäristö

Painopiste: Keski-Suomen pintavesien tila

- Vesiensuojelun painopisteet (Keski-Suomen pintavesien toimenpideohjelma vuosille 2016-2021)
- Vesiin liittyvän matkailun ja virkistyspalveluiden painopisteet

Painopiste: Kulttuuriympäristöihin liittyvä elinkeinotoiminta

- Kulttuuriympäristöihin liittyvä elinkeinotoiminta
- Unesco-kohteiden ja kansainvälisen toiminnan edistäminen
- Kulttuuriympäristökokonaisuudet
- Kulttuuriympäristökasvatus ja –tietoisuus
- Toimijayhteistyö ja kansalaistoiminta

*Vuonna 2040 Keski-Suomi on
osaava ja hyvinvoiva bio- ja
digitalouden kansainvälinen
maakunta.*

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

KESKI-SUOMEN LIITTO

Regional Council of Central Finland

